

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas No.:1963/192

Karar No.:1963/161

Karar tarihi:21/6/1963

Resmi Gazete tarih/sayı:1.8.1963/11469

Davacı : Türkiye İşçi Partisi

Dâvanın konusu : 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki kanunun 6 ncı maddesinin Anayasa'nın 12 nci maddesine aykırı bulunduğundan iptaline karar verilmesi istenilmiştir.

İnceleme : Anayasa Mahkemesi içtüzüğünün 15 inci maddesi gereğince yapılan ilk incelemede, dosyada bir eksiklik olmadığı anlaşıldığından esasın incelenmesine dair verilen 11/3/1963 tarihli karar üzerine düzenlenen rapor, iptali istenen kanun maddesi ile Anayasa'nın ilgili maddelerine ilişkin gerekçeler, Meclis görüşme tutanakları okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Gerekçe : 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun iptali istenen 6 ncı maddesinde (21 yaşını bitiren her Türk seçmendir) denilmektedir. Bunun, Anayasa'nın 12 nci maddesindeki Temel haklardan olan eşitlikle bir ilgisi olmamak gerekir. Çünkü 12 nci maddedeki "eşitlik" deyimini ile kanun önündeki eşitlik yani hukuki eşitlik kastedilmiştir. Yoksa, bu madde ile yaş farkını gözetmeksizin herkesin aynı hakkı haiz olacağı yolunda tabii bir eşitlik öngörülmemiştir.

İptal isteminde, milletvekili seçilebilmek için Anayasa'nın 68 inci ve Cumhuriyet Senatosu Üyeliğine seçilebilmek için de Anayasa'nın 72 nci maddelerinde belli bir yaş kabul edildiği halde, seçmenlik için herhangi bir yaş kabul edilmemiş olmasının, Anayasa'nın, seçmen olabilmek konusunda Medenî Kanun uyarınca reşit olmayı yeterli saydığına delâlet eylediği yollu ileri sürülen gerekçede isabet görülmemiştir. Aksine, Anayasa tasarısının 66 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "18 yaşını dolduran ve kısıtlı veya kamu hizmetinden yasaklı olmıyan her Türk, Millet Meclisi seçimlerinde seçmendir." şeklindeki hükmünün metinden çıkarılmış bulunması seçmenlik için Anayasa'nın yaş tâyin etmek istemediğini ve bunu Özel kanuna bıraktığını gösterir. Nitekim Anayasa'nın 55 inci maddesinin birinci fıkrasında (Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme ve seçilme hakkına sahiptir) denilmiştir. Buna göre seçmenlik yaşının belirtilmesi bir Anayasa meselesi değildir.

298 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin Temsilciler Meclisindeki müzakeresinde seçmen yaşının onsekiz mi, yoksa, yirmibirmi olması gerekeceği kanununun uzun uzadıya tartışıldığı ve sonunda 21 yaşın kabul edildiği tutanakların incelenmesinden anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 55 inci maddesindeki seçme hakkını, 298 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin yaş bakımından sınırlaması, bu hakkın özüne dokunmamaktadır. Dâvanın bu sebeplerle reddi gerekir.

Sonuç :

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı kanunun 6 ncı maddesi Anayasa'ya aykırı olmadığından, dâvanın reddine 21/6/1963 gününde oybirliği ile karar verildi.

Esas No.:1963/192
Karar No.:1963/161

Başkan
Sünuhi arsan

Başkanvekili
Tevfik Gerçeker

Üye
Rifat Göksu

Üye
İ. Hakkı Ülkmen

Üye
Lütfi Akadlı

Üye
Şemsettin Akçoğlu

Üye
İbrahim Senil

Üye
İhsan Keçecioğlu

Üye
Salim Başol

Üye
Celâlettin Kuralmen

Üye
Hakkı Ketenoğlu

Üye
Ahmet Akar

Üye
Muhittin Gürün

Üye
Lütfi Ömerbaş

Üye
Ekrem Tüzemen